

Innhold

INNLEDNING	9
KAPITTEL 1	
INTRODUKSJON – HVA, HVORDAN, HVORFOR	11
Problemstilling og hvorfor litteratur om alderdom?	14
Litterære alderdommer – materialet	17
Avgrensninger, mål og forankring	23
Utvalg og metode, struktur og innhold i denne boka	26
KAPITTEL 2	
FRA ARBEIDER TIL PENSJONIST	38
Livsfaseoverganger	40
Fra verdighet til ydmykelse	42
Muligheter og begrensninger	47
KAPITTEL 3	
ALDERSDISKRIMINERING	51
«I hans alder»	55
Samfunnets tapsprosjekter	58
Hvordan dø verdig?	60
Påtatt pliktomsorg	62
KAPITTEL 4	
ALDERDOM OG SYKDOM	64
On–off-hverdag	67
Dystopisk eldre samliv – når den gamle blir pårørende	69
«kroppen er en kloakk»	73
KAPITTEL 5	
ALDERDOMMENS TABUER – SEKSUALITET OG VOLD	76
Begjær og relasjonell terror	83
Vold og overgrep	87
Den gamle som trigger og voldsutøver	89
Omsorg eller overgrep?	91

KAPITTEL 6	
SYKEHJEMSLIVET	97
Pleietrengende og pårørende	99
asymmetriske relasjoner	104
Sykehjemmet – et sted for utvikling eller avvikling?	106
Bruker og beboer eller menneske?	107
Sykehjem og klasseskiller	109
Engangslegen	111
Umyndiggjøring og asymmetriske relasjoner	112
 KAPITTEL 7	
AKTIVITETSKRAVET – OMSORG ELLER OVERGREP?	115
Krav om innsats og bedring	121
Musikterapi – det beste alternativet?	125
 KAPITTEL 8	
Å LEVE MED DEMENS	128
Fremstilling av demens	130
Den dementes eksistens	141
Når den gamle forsvinner, men ikke tingene	145
 KAPITTEL 9	
TAP OG SORG	150
Svekket tilhørighet	155
Tilknytning, sorg og umyndiggjøring	158
Et eget rom – enketilværelsen	164
 KAPITTEL 10	
DØDEN	168
Selvmord	174
Hvorfor selvmordshistorier?	177
Harstads novelle «til»	178
Holde ut eller forsvinne?	179
Fra ektemann til enkemann	181
«Jeg forsvinner.» Mangel på sosial tilhørighet	183
Å være en byrde – generasjon overflødig?	188
Evnen til å gjennomføre selvmord	190
Selvmordet som redning?	192
Eldres selvmord – et underkommunisert tabu	195
Aktiv dødshjelp	202
Ullmanns <i>Nåde</i>	203

Kan legalisering fremme bedre omsorg?	208
Frihet til og frihet fra	209
AVSLUTNING	210
Hva skal vi med litterære alderdommer?	210
Litteraturens muligheter og menneskets aldersløshet	213
LITTERATUR	221